

ΑΘΗΝΑΪΚΑ ΘΕΑΤΡΑ

ΒΑΣΙΛΙΚΟ ΘΕΑΤΡΟ : ΜΑΡΙΒΩ : ΤΟ ΠΑΙΧΝΙΔΙ ΤΟΥ ΕΡΩΤΑ ΚΑΙ ΤΗΣ ΤΥΧΗΣ.

«Έψαξα σ' όλες τις γωνιές τῆς ἀνθρώπινης καρδιάς» λέει ὁ Μαριβώ «πὺ μπορεῖ νὰ κρυφτεῖ ὁ ἔρωτας ὅταν φοβᾶται νὰ φανερωθεῖ. Κάθε μιὰ ἀπὸ τις κωμωδίες μου, ἔχει σκοπὸ νὰ τὸν βγάλει ἀπ' αὐτὲς τις κρυψῶνες».

Σ' όλες τις κωμωδίες καὶ τις τραγωδίες ὑπάρχει ὁ ἔρωτας καὶ τις περισσότερες φορές ὄχι μόνον ὑπάρχει ἀλλὰ εἶναι ὁ ἄξονας, πὺ γύρω του στρέφεται ἡ ὑπαρξη τῶν ἡρώων, εἶναι ἡ αἰτία πὺ γίνονται σπουδαῖοι ἢ βυθίζονται στὴν πιὸ στυγνὴ ἀπελπισία, τὴν ὑπερτατη χαρὰ ἢ τὸ ἔγκλημα ἢ ἀκόμη ὑπάρχει, ὅπως στὶς κωμωδίες τοῦ μεγάλου Μολιέρου, σὺν μέρος τῆς ἰντριγκας, σὺν ἀφορμὴ γιὰ νὰ

δείξει ὁ τεχνίτης τὰ βάθη τῆς ἀνθρώπινης ψυχῆς.

Ὁ Μαριβώ βλέποντας τοὺς σύγχρονους του κουρασμένους ἀπὸ τις Μολιερικὲς ἀπομιμήσεις καὶ θέλοντας ὅπωςδῆποτε νὰ πρωτοτυπήσει, σκέφτηκε νὰ γράψει μιὰ παραλλαγή στὸ θέμα τοῦ ἔρωτα γιὰ τὸν ἔρωτα.

Διάλεξε τοὺς ἥρωές του—ντροπαλὲς, εὐγενικὲς, ἀπλὲς ὑπάρξεις—ἔπιασε τὴ σωστὴ ψυχολογικὴ τους στιγμὴ καὶ ζωγράφισε μ' αὐτὸ τὸ ὕλικὸ όλες τις ἀποχρώσεις ἑνὸς ἔρωτα πὺ χωρὶς νὰ εἶναι ὁ τραγικὸς κοσμοχαλαστής ἢ κοσμοπλάστης δὲν ξεπέφτει σ' ἕναν μάταιο διαλογικὸ διαξιφισμό.

Σὰν τέτοιο τὸ ἔργο τοῦ Μαριβώ δὲν θὰ μπορούσε νὰταν παρὰ ἕνα εὐχάριστο σκηνικὸ παιχνίδι. Δὲν εἶναι ὅμως μονάχα αὐτὸ γιὰτι μὲ μιὰν ἐκπληκτικὴ σιγουριὰ ξέρει ὁ Μαριβώ νὰ περιγράψει ὄλες τις ἀνησυχίες πὺ γεννάει ὁ ἔρωτας στὶς εὐαίσθητες, ἐκζητημένες ἢ περιήφανες καρδιές τῶν ἡρώων του, μπορεῖ νὰ διακρίνει ὄλες τις διακυμάνσεις τῶν αἰσθημάτων ἑνὸς μεγάλου μέρους τῶν Γάλλων τοῦ 18ου αἰῶνα, τολμάει νὰ πεῖ μὲ τὸν γλυκὸ διακριτικὸ του τρόπο μερικὲς ἀλήθειες τολμηρὲς γιὰ τὴν ἐποχὴ του, καὶ νὰ τὰ δώσει ὅλ' αὐτὰ σ' ἕνα ἰδιότυπο ἔργο γεμᾶτο χάρη καὶ ἀνάερη φαντασία, μ' ἕνα ὕφος ἀπόλυτα προσωπικὸ, τὸ περίφημο ὕφος τοῦ Μαριβώ.

Σ' αὐτὸ τὸ ὕψος τοῦ στηρίζεται κι' ὁ Μα-
ριβὼ ὅταν στὴν σκηνὴ τοῦ ἔργου τοῦ τὸ Παι-
χνίδι τοῦ Ἔρωτα καὶ τῆς Τύχης—ποῦναι καὶ
μιὰ ἐξαιρετικὴ σκηνὴ ἑλαφροῦ θεάτρου—δίνει
ὅλη τὴν πλοκὴ τοῦ ἔργου του. Ἡ Σὺλβια ποῦ
πρόκειται νὰ δεχτεῖ τὴν ἐπίσκεψιν ἑνὸς ὑπο-
ψήφιου γαμπροῦ τοῦ Ντοράντη, ζητάει ἀπὸ τὸν
πατέρα της τὴν ἄδεια ν' ἀλλάξει ροῦχα μὲ τὴν
καμαριέρα της τὴ Λιζέτα γιὰ νὰ μπορέσει ἔ-
ταί ἄνετα καὶ χωρὶς νὰ ἐκτεθεῖ νὰ μελετήσῃ
τὸ χαρακτῆρα τοῦ πιθανοῦ ἀντρα της. Μὰ κι'
ὁ Ντοράντης ἔχει κάνει τὴν ἴδια σκέψιν κι'
ἔχει ἀλλάξει θέσιν μὲ τὸν ὑπηρέτη του τὸν
Μπουργεντόν—ἔτσι σὰν νᾶθελε ν' ἀφήσῃ τὸν
θεατὴ ἀπαλλαγμένον ἀπὸ κάθε ἔννοια πλοκῆς
ν' ἀπολαύσῃ τὸ παιχνίδι τοῦ ἀνεπιθύμητου
ἔρωτα ποῦ γεννιέται στὴν καρδιὰ τῆς Σουλβίας
γιὰ τὸν ὑποθετικὸν ὑπηρέτη καὶ τοῦ Ντοράν-
τη γιὰ τὴν παράξενη καμαριέρα—νὰ διασκε-
δάσῃ μὲ τὸν πνευματώδη τρόπο ποῦ γίνεται
ἡ διπλὴ ἀναγνώριση τῶν ἐρωτευμένων καὶ νὰ
γοητευτεῖ μὲ τὴ χάριν τῆς Σουλβίας ὅταν λέει
τὸ χαριτωμένο «βλέπω καθαρὰ τὴν ἀλήθειαν
μέσα στὴν καρδιὰ μου».

Τὴν τελευταία φορὰ ποῦ ἔγραψα γιὰ τὴν
παράστασιν τοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου ἢ ἀπο-
γοήτευσί μου ἀπὸ αὐτὴν εἶχε ξεσπάσει σ' ἕνα
κριτικὸ σημεῖωμα γεμᾶτο πίκρα κι' ἀπελπισία
καὶ πρέπει τώρα νὰ ὁμολογήσω ὅτι τὸ ἄνοι-
γμα τῆς σκηνῆς τοῦ Κρατικοῦ μας θεάτρου
μ' ἔκανε νὰ ξεχάσω μονομιᾶς ὄχι μόνον τὴν
ἀπογοητευσί μου ἀλλὰ καὶ μερικὰ ἀπὸ τὰς
ἀντιρροήσεις μου γιὰ τὸ καθόλου ἀνέβασμα
τοῦ ἔργου. (Τὶς ιδέες μου γιὰ τὸ ἔργο τὶς ἀνά-

πτυξα παραπάνω και χωρίς να θέλω... ν' αξιοποιήσω τὸν Μαριβὼ τὸ ἔργο του ἔχει θαυμασία τὴ θέση του στὸ πρόγραμμα ἑνὸς θεάτρου ρεπερτορίου, ἀλλὰ ὅταν τὸ θέατρο αὐτὸ ἀνταποκρίνεται στὸν τίτλο του ὅταν δηλαδὴ ἀνεβάζει καινούργιο ἔργο τοῦλάχιστον κάθε δεκαπέντε μέρες, ὅταν ἔχει βδομάδες ὀλόκληρες ἐπαναλήψεων μὲ τὰ κυριώτερα ἔργα τοῦ παγκόσμιου ρεπερτορίου ἢ ὅταν ἓνας πολὺ μεγαλοφυῆς καὶ τολμηρὸς σκηνοθέτης πρόκειται νὰ πειραματιστεῖ μ' ἓνα ἔργο ἀνεβάζοντάς το μ' ἓναν τρόπον ποὺ ἡ φαντασία του τοῦ ἐπιβάλλει ὁπότε τὸ ἔργο ἔχει τὴν δεύτερη θέση κι' ὁ τρόπος ποὺ θ' ἀνεβαστεῖ εἶναι δημιουργία. Ὅλα λοιπὸν στ' ἀνέβασμα τοῦ Παιχνιδιοῦ τοῦ Ἐρωτα καὶ τῆς Τύχης εἶταν εὐχάριστες ἐκπλήξεις ἀπὸ τὸ σκηνικὸ τοῦ κ. Κλώνη ποῦταν χαρὰ γιὰ τὰ μάτια μὲ τὰ ἁρμονικὰ χρώματα τοῦ κήπου μὲ τὶς μιμῶζες, ἄσπρο καὶ πράσινο σαλόνι ὡς τὴν πιὸ μικρὴ λεπτομέρεια.

Ὅσο γιὰ τὰ κουστούμια τοῦ κ. Φωκᾶ νομίζω πὼς κανεὶς μὰ κανεὶς δὲν θὰ μπορούσε νὰ τὰ κάνει ὠραιότερα. Ἔχω δεῖ πορσελάνες σὰξ ποὺ μὲ ἀφήσαν ἀσυγκίνητη, μὰ τὰ φορέματα τῆς παράστασης τοῦ Βασιλικοῦ Θεάτρου καὶ προπάντων τὸ ἄσπρο καὶ βυσινὶ φόρεμα τῆς πρωταγωνίστριας μὲ τὴν γκρι μπλέ ποδιὰ κι' ὁ φιόγκος ἀπὸ ἄσπρη μπατίστα ποῦχε στὸ λαιμὸ καὶ στὸ κεφάλι, στ' ἀλήθεια μ' ἐγοήτεψαν.

Κι' ἡ παράσταση ὅλη εἶταν ἁρμονικὴ καὶ κρατημένη σ' ἑνιαῖο τόνο, στὸν ἀλαφρὸ τόνο τοῦ παιχνιδιοῦ.

Τὸν πρῶτο ρόλο στὰ ἔργα τοῦ Μαριβὼ τὸν ἔχουν οἱ γυναῖκες ποὺ στηριγμένες πάνω στὴν εὐγενικὴ καὶ μετριόπαθη στάση τους, στὴν εὐλικρίνεια καὶ τὴν ἀνεπιτήδευτη ἀρετὴ τους ποὺ ἀναζητᾷ τὴν τίμια εὐτυχία, κάνουν μιὰ γοητευτικὴ βάση γιὰ τὸ ἔργο του.

Καὶ τὸ Βασιλικὸ στάθηκε ἀντάξια στὸ ἔργο μὲ τὴν κ. Ἀρώνη ποὺ ἔπαιξε τὸ ρόλο τῆς Σὺλβιας μ' ὅλη τὴν ἀνεση μιᾶς bourgeoisie τοῦ Dancourt καὶ ἰσορρόπησε ἔτσι τὶς δυνατότητές της ὥστε νὰ παρουσιάσει τέλεια τὴν εὐαίσθητη ἰδανικὴ ἥρωίδα ποὺ δὲν ἔχει χάσει ὅμως τέλεια τὴν ἐπαφὴ τῆς μὲ τὴν πραγματικότητα. Κι' ἡ κ. Μαρία Ἀλκαίου, εἶταν ἀντάξια ρεπλίκα τῆς Σὺλβιας.

Κι' οἱ ἄρρενες πρωταγωνιστὲς ἀκολούθησαν χωρὶς νὰ δημιουργήσουν.

Ἡ μετάφραση τοῦ κ. Ρώμα εἶταν ἀξιόλογη.